

Szerkesztőség és kiadó hivatal
S. Szechenyi-utca SIMON-ház Kunz József ur
kereskedésével szemben.

HIRDETÉSEK.

Aldozati pénzek és a kiadás körüli valamit a lap szerkesztéséhez illő minden külső munkát ide intézendők.

Hírdetetlen levelek csak ismert kszektől fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVU PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	10 ft — kr.
Félévre	5 ft — kr.
Negyedévre	2 ft 50 yr.
Egy hónapra	1 ft — kr.

Hirdetési díj:

Öt-hasábsopettisor egyszeri beiktatásáért 5kr
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyitott 4 hasábsopettisorért 20 kr.
Hirdetést vagy reklamot magában foglaló újdonság sora 50 krajczár.

XV. évfolyam 1888.

Debreczen. Csütörtök Márczius 15.

54. szám.

Márczius 15.

Ma ünnepeleljük 1848. márczius 15-ének negyvenedik évfordulóját.

Negyven év! Ezekből másfél a nemzeti dicsőség, tizenegy a tetszhalál, hat az ébredés, a többi az élet és erősség emlékeztető esztendő! A mi óhítás a márcziusi napokban alakot nyert, — a miért harcmezőn és vesztőhelyen vértünk omlott, — a miért az elnyomatást szenvedtük, — mindezt az alkotmányos szabadság visszanyerése után, a magyar nemzet vasszorgalommal, kitartó munkaszeretettel igyekezni megvalósítani.

Márczius 15-ének jelentősége azon mértékben nő, a mint az 1848-ki alapvetésen mind magasabbra emelkedik az új Magyarország épülete. Mentől több lesz az akkori követelésekből tényleges eredményre s mentől áldásosabban izmosodnak az eredmények, — annál több hálával, annál lelkesebb méltánnyal emlékezik a magyar nemzet e napon azokra, kiknek hazaszeretete fölkelte a mostani nappalnak hajnalát és a kik békében úgy, mint fegyveres kézzel, elementáris erővel, önfeláldozóan szolgálták Magyarországot elvitathatlan, mert legyőzhetlenül védett jogait.

A hősiesség, nagy és bölcs hazafiak egész serege bontakozik végtelen phalanx-á lelki szemek előtt. Phalanx, mely megteremtette és megtartotta a közszabadságokat, melyeket mi élvezünk. Férfiak, kik szenvedtek és elpusztultak, hogy mi élhessünk; kik lelkesülten és örömmel hozták meg a hazának azt az áldozatot, mely ama régi vár ostromlóira emlékeztet, kik holttesteikkel töltötték be az árkokat, hogy az utánuk jövők a falakhoz juthassanak.

Kivittuk a győzelmet, melyet ők tettek lehetővé. A zászló, mely Világosnál, Zsibónál, Dévánál meghajlott, ismét magasan leng. A fegyver, melyet 49-ben letettünk, meghozta nyugvásában is dalunkat. A sötétség, mely akkor ránk

borult, nem volt halál. Újult erővel támadtunk életre és békés munkával vittük a sikerhez a küzdelmet, melyet a márcziusi napok után fegyverrel vívtunk meg.

Aldó imádsággal emlékeztünk azok szent neveire, kik Magyarországot mai szabad és virágzó életét megalapították. Szívünk mélyeségéből, odaadó hazaszeretettel fogadjuk újból és újból ez emlékeztető napon, hogy ama nagy férfiak örökét megtartjuk, növeljük, gyarapítjuk, legjobb magyar örök szerint.

Márczius 15-ike nemzeti ünnep. Fogadalmi ünnep, hogy megvalósuláshoz, folytonos fejlődéshez visszük mindazt, a mi az 1848. márcziusi napokban a nemzet lelkét vágyként hevítette.

Ausztria-Magyarország és Németország.

A „Budapesti Közlöny“ a nem hivatalos részben a következőket közli:

Bismarck herceg német birodalmi kancellár ur ö hercegségtől gróf Kálnoky cs. és kir. közös külügyminiszter ur ö méltóságához, Berlinből f. évi márczius hó 10-ki kelettel, a következő sürgöny érkezett:

Ausztria-Magyarország minden részéből a legszívesebb részvét nyilvánulása érkeznek ama mély gyász alkalmából, melyet Németország megboldogult császáráért visel.

E pillanatban felemelő vigaszul szolgál látni, mily mélyen meggyökerezett a szoros szövetkezett szomszédbirodalom népeinek rokonszenvében az én Istenben boldogult uramnak barátsága az ön fenkelt fejedelme iránt. E rokonszenvenek közvetlen és élénk kifejezése a bennünket ért sulyos csapás alkalmából, újra nyilvánvalóvá teszi: mily erős a barátságunk ama kötelek, melyek a két birodalom népeit egymáshoz fűzik, s hogy azok szétszakíthatatlanok, mert azok több mint írott szerződéseken: az érdekek azonoságának, a hagyományoknak, s a népek érületének rendíthetetlen alapjain nyugszanak!

Bismarck.

A cs. kir. közös külügyminiszter ur ö nagyméltósága, erre válaszólag f. évi márczius hó 11-iki kelettel, a következő sürgönyt intézte, Bismarck herceg német birodalmi kancellár ur ö hercegségéhez:

Tépelődve hallgatom.

S száll a lelkem nyugtalanul

Mint a sötét képelet, —

Mint sárly a víz felett!

Szabolcska Mihály.

A meggyfa.

(Rajz.)

Írta: Szépfaludi Ö. Ferencz.

— Jaj, kedves Miki bácsi, csak marad hatna az ember mindig kis leány! — sóhajt roppant fájdalmasan a kis Czella, ki most szüretkor töltötte be tizenkettedik évét.

Miki bácsi öszbecsavarodó barna fürteivel, élénk kedélyével, melynek az a jéges sem ártott, hogy három leány megcsalta s kétszer annyit megcsalt ő, teljes részvéttel nézett a kis bus leánykára. Majd megsimogatta bodor szöke fürteit, beletekintett gyönyörű kék szeméibe, melyeket most még csak a Pista urfi nevezett andalítóknak, de négy év múlva ahány orvosnövendék, jogász van, sőt a törvényszéki jegyző urak és a patikáriusok még égnék „fognak nevezni, — aztán meg hatva kérdezé:

— Miért akarja kedves kis Czeluskám mindig kis leány maradni?

— Mert szeretem a meggyfát!

— És ha szereti?

— Hát most még fel is mászhatom a fára, ehetem onnan a meggyet; de ha megnövök, azt mondja a mama, akkor vége lesz ennek a mulatságnak is. A nagy leányoknak nem szabad már a meggyfára mászni; mert megítélik az emberek . . . Oh, azok a gonosz emberek!

A kis leány szeméből egy forró könnyesepp hullott a bársony kacsóra, míg a fiatal ember jóízien elkezdett kacagni.

A tegnapi sürgöny, melyben herceg séged oly melegen emlékszik meg arról a szívélyes részvétéről, mely a sulyos gyászunk eme napjaiban az osztrák-magyar monarchia minden részében nyilvánult Németország iránt köszönettel és őszinte megelégedéssel vettem. Nagy jelentőségű a két szomszédos birodalomra nézve, s valóban felemelő vigasz a jövőre, hogy a népek boldogságáért aggódo két uralkodónak benső barátságából és bölcsességéből eredő szövetség, rövid egy pár év alatt mindkét birodalom népeinek érületében oly mély gyökeret vert, hogy ma a német népek fájdalma monarchiánk minden részében oly meleg visszhangra talál.

Szállardán és törhetlenül, mint dinasztiaik, állnak egymás mellett a két birodalom népei is, egyek abban a meggyőződésben, hogy az oly bölcs kezek által a béke javára szőtt kötelek minden megpróbáltatást ki fognak állani. Most és mindenha, a legteljesebb bizalommal látja Ausztria-Magyarország Frigyes császár ö felségében a dicső elhunytunk fenkelt és méltó utódját, fejedelmének és népeinek őszinte barátját!

Kálnoky.

A „Standard“ a Kálnoky gr. és Bismarck hg közt váltott táviratokban az osztrák magyar-német szövetség formális megújítását látja. A két államférfiúnak ez ünnepélyes időben váltott eszmecsereje elegendő lehet, hogy minden kételyt eloszlasson s véget vessen egyszersmindenkorra minden nézeteltérésnek a Németország és Ausztria-Magyarország közt fennálló viszonyt illetőleg. Azt mutatja ez, hogy a két birodalom politikája, a multhoz hasonlóan, a jövőben is tényleg teljesen azonos lesz. A Bismarck és Kálnoky közt váltott iratokat állami okmányoknak kell tekinteni, melyek arra hivatják, hogy az Európának már bemutatott szövetséget újból megerősítsék. Bemmük van a két birodalom politikájának körvonaloza, s bizonyára szét fogják rombolni azok ábrándjait, a kik immár azzal kezdték áitatni magukat, hogy az új uralom kezdete Németországban, új korszak kezdetét jelenti Európára nézve.

Országgyűlés.

Budapest, márczius 14.

A képviselőház mai ülése elején olvas tatott fel nagy és feszült figyelem közt Bismarck herceg köszönő sürgönye válaszul

— Mit bácsi még nevet ezen?

— Sajnos! De látja kedves kis Czeluskám, borzasztó elvetemedett gonosz ember vagyok ám én is, mint azok az emberek, kik a fára mászó nagy leányokat megítélik!

— Jól van, jól van, csak tréfáljon a bácsi, majd fog még akarni csókot, de nem adok.

— Tudom ugy is, hogy csak addig ad, mig szabad a meggyfára mászni.

— Miért?

— Mert, ha egyszer leáll a fáról, akkor vége a csóknak. Ha a kis leány az érettséget leteszi, akkor mindjárt büszke lesz.

— Hát mikor teszi le a kis leány az érettséget?

— Ha leveti a kurta ruhát. A hosszú ruhával aztán megjö a méltóság. Az a kis baby, ki most elesveveg a bázisival, oly kedvesen marasztalja, oly jó szízzel meghívja az utcán a papa és mama nevében ebédre, négy esztendő múlva oly hidegen, mint a téli nap sugár mondja még: „Jó napot uram!”

— Ugyan menjen a bácsi, ne komédiázzon! Én sohasem fogom úgy mondani: „Jó napot uram!” Nekem mindig Miki bácsi marad, ha megtiltaná is.

— Mondom, mondok kis Czeluskám, hogy nem úgy lesz: mikor a meggyfa elveszett magáskára, akkor Miki bácsi is megszűnt és lesz belőle: „tisztelt Havasközi Miklós ur hites agglégény.”

Hát mi az agglégény? kérde mosolygva a kis leány.

— Ez egy olyan legény, ki nem volt elég legény a talpán s mikor fiatal volt kereszt, de nem talált s most már nem is keres többé feleséget.

— Szegény Miki bácsi hát maga nem talált feleséget! Milyen jó, hogy a papa talált. — Nekem nagyon jó papám van!

a háznak Vilmos császár elhunya feletti részvétnyilatkozatára.

Egyéb előterjesztések között gr. Széchenyi miniszter 3 törvényjavaslatot terjesztett be, melyek közül kettő kereskedelmi szerződésekre, a harmadik pedig a védjegyek oltalmára vonatkozott.

Erre a kir. táblánál kisegítő bírák alkalmazásáról szóló törvényjavaslat került tárgyalás alá, mely Kriesfalusy és Busbach előadók rövid felszólalásaival vette kezdetét. Az ellenzék padjairól Unger és Hodossy critisálták a törvényjavaslatot, mely szerintük csak prelatív eszköz és nem gyökeres javítás a bajoknak, de melyet mégis elfogadnak. Teleszky István, Jellinek Arthurnak több igazságügyi kérdést érintő beszédére válaszolt, Fabiny miniszter pedig elfogadásra ajánlta a javaslatot, mely a rendszeres codificationnak nem praegudicál s ha nem is gyökeres reform, de a fenforgó viszonyok közt a jogkereső közönség érdekében szükséges és hasznos intézkedés. — A ház ugy átalánosságban, mint részleteiben elfogadta a törvényjavaslatot, — a részletekben azonban a pénzügyi s nem az igazságügyi bizottság által javasolt szövegben, mihez képest a kisegítő bírák csak 6 heti szünetre tarthatnak számot.

Most Tisza, gróf Széchenyi és Br. Orczy miniszterek válaszoltak a hozzájuk intézett interpellatiokra s a ház valamennyi választ tudomásul vette.

Tisza a pénzügyminiszter, Szendrey 2 milliós interpellatiójára oltadta, hogy csak a pénzügyi közigazgatási bíróság által eszközölt 12,000 ft adó ideiglenes és 1000 forint végleges törléséről van szó.

Az interpellálók közül csak Kudlik János volt jelen, ki Orczy miniszter választát a felső csalóközi inségesek ügyében „hálás köszönettel” vette tudomásul.

Végül a miniszterelnök és a ház elnökének előterjesztésére elhatároza a ház, hogy holnap déli 1 órakor tart ülést a ma elfogadott törvényjavaslat harmadszori felolvasására. — A husvétü ünnepek előtt szombaton lesz az utolsó érdemleges ülés, a husvétra következő szombaton pedig első ülését tartja a ház a szünet után. Időközben azonban a ház elnöke miniszteri előterjesztések, bizottsági jelentések, vagy förendiházi üzenetek átvétele céljából, hívhat össze nem tárgyaló üléseket.

Látja Miki bácsi, magából is lehetne ilyen jó papa!

— Nézze kedves kis gyermek: itt vannak a fehér fűrtök. Ezek nem olvadnak el mint a hó, itt nem nyílnak többé ibolyák, ezt a rétet már lekaszálták.

— Hát a kis báránka milyen fehér, mégsem öreg, miért volna öreg Miki bácsi?

— A kis báránka mindig fehér volt az én hajam barna volt, mint a sötét éjszaka, gazdag, mint a legsűrűbb erdő, s most —

— Már akárhogy is mondja Miki bácsi én nem hiszem, hogy ne kapna ilyen ember feleséget. Anna kisasszony, a nevelőnő mindig azt mondja: kár hogy Havasközi ur még nem házasodik. Miki bácsi oly kedves, oly jó ember eljártzik a gyermekekkel, a kis Lulukát az öleiben hordja, dudolgat neki, megérdemli, hogy boldog legyen!

— Ezt is Anna kisasszony mondja?

— Nem, nem, ezt nem mondta Anna kisasszony, pedig higgye ám Miki bácsi, hogy Anna kisasszony igen okos kisasszony, tud francziánul is, meg jobban zongorázik, mint az orgonista s milyen szép kék szemé van. Látta-e már Miki bácsi az Anna kisasszony kék szemét.

— Igazán még nem láttam . . .

— Látja, hogy nem látta. Oh, nézze meg, nézze meg! Majd meglátja, hogy a bácsinak is megtetszik. Ugy-e az írását sem látta? Hol látta volna? Pedig olyan szép gömbölyű írása van, mint a milyen ő maga. Mindjárt elhozom az írkát s megmutatom mit írt belé.

A kis szöke leányka elfutott a szomszéd szobába, hogy a kis írkát elhozza, Havasközi ur pedig elgondolkodott azon, a mit a kis leány mondott. Vajjon igazán nem volna ő még öreg? Szerethetné őt még valaki? Ezek az elolvadhatatlan fehér fűrtök nem

Végeki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

A debreczeni-f-abonyi vasút és Debreczen város.

— A jog- és pénzügyi bizottság üléséből. —

A tervezett debreczeni-f-abonyi vasút eddig ingadozó és kétséges ügye kezd határozottabb és szilárdabb alakot öltetni. A vasút tervezője és engedélyező Csávolszky Lajos eszei nagybirtokos, orsz. képviselő az ügyet már annyira előkészítette az érdekelteknek, a kormány körében, úgy szinte a finanszírozás tekintetében is, hogy alig maradt egyéb hátra az építés lehetőségének föltételül mint Debreczen sz. kir. város és a Semsey hozzájárulásának biztosítása; de különösen Debreczen közösgének elhatározását jelentette ki az engedélyező Csávolszky Lajos a tervezett sikerülésének mint egy sine qua non-ja gyanánt, mi ha azonnal megadatik, az építés már a tavasszal megkezdődhet lézen, természetesen ha a muszka háboru nem végez a tervezés felett.

Nos hát Debreczen városához a hozzájárulás kinyerése végett intézett kérelme érdemleges tárgyalásába a városi hatóság is belebocsátkozott a jog és pénzügyi bizottság útján. Mondhatjuk, hogy ennek véleményes javaslatára a lehető leghevesebben jelöli meg a város támogatásának módját és mértékét, mely a város érdekeinek ép úgy megfélel, mint a hogy kielégíti a vasuti vállalat érdekeit is. Elegendő okunk van reményelni, hogy ezen javaslatot a tanács egészen magáéva teszi, a közgyűlés pedig határozattá fogja emelni.

Igy kiállításunk lehet rá, hogy már 1889-nek őszén az ország egyik legnagyobb jelentőségű bírő helyi érdekű vasút vonala, egészen üzembe hozva, metszi keresztül a híres Hortobágy pusztát; egy gazdag vidéket nyitván meg a világtorgalom előtt.

A bizottsági ülésen Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester elnökölts jelen voltak: Vértessy István, Nemes Kálmán, Kovács Sándor t. főjegyző Dr. Király Ferencz, Balogh Mihály, Koszorus Lajos, Márk Endre, Dr. Balkányi Miklós, Szabó József fűszármű, Zöld Mihály.

Az ülésnek ugyszólván egyetlen tárgyat a városnak a debreczeni-f-abonyi vasút építési költségeihez való hozzájárulása képezte s a tanácskozás alapjául tulajdonképp az 1887. decz. 8. diki városi értekezlet írásba foglalt föltételei szolgáltak.

Simonffy Imre megnyitó beszédében kiemeli ama főbb indokoló körülményeket, melyek a városot érdekelték föltételek s melyek sürgősen követelik már a f. hóban tartandó közgyűlésen való határozást ezen ügyben. A város ohati birtoka, melyet a vasút két irányban is keresztül fog metszeni, már most a tervezett vasutara tekintettel adatott haszonbérbe újabb 12 évre s a bérlők szerződés szerint kötelezték magukat a vasút felépítésének esetén a megírt haszonbérnek még 20% át felülfizetni, a mi 12 éven át 120 ezer forint többletet okoz. Ha tehát a vasút építése halasztást szenved, ez jelentékeny kára lesz a városnak. De sietni kell a határozathozatallal azért is, mert Hajduvármegye 100 ezer forint törzsrészevények átvételét a vasút építésének egy bizonyos, rövid idő keretén belül leendő megkezdéséhez kötötte; valamint egy kiváló nagybirtokos Debreczen hozzájárulásától tette függővé a saját hozzájárulását.

gátolnák-e abban, hogy „valakinek“ tekintete rajta megakadjon. Nem, nem! A reménység délibáb, mely sokat mutat a szemnek, de sosem őrít testet. Már vége mindennek.

A kis Cella befutott a kis irkával s megmutatta Miki bácsinak a gyönyörű gömbölyű betűket, melyek oly bizalommal tekintettek az aglegényre.

— Fogja Miki bácsi; olvassa!

A kis leány kezébe adta az öszülő fiatal embernek az irkát.

Miki bácsi végig nézte a feladott gyakorlatokat. Milyen igazán megzafolhatatlanul voltak megírva a kis füzetkékben; a hajnali fölkelésnek üdvös következményei, a szeretett világa, melynek sugarai a legdrágább legbánságosabb embert úgy átölelik, hogy bizni kell ismét az életben; a reményről néhány sor, mely jobban meghatotta, mint mindaz, mit ő maga arról a csalfa jószágról életében összegondolt. Egyik lapon (hátral egyik félreeső lapon) azok a bizalmat gerjesztő szép gömbölyű betűk, megemlékeztek a harminczhárom éves aglegényekről is, kik még javakorban vannak, akiknek olyan a szívök, mint a déli nap melegé, kik nem szalmalángnak, hanem tartós tüzezők mint a meggyuladt erdő... Ez nem azon a nyelven volt, melyet a kis leány értett.

— Igaz, igaz! — sohajtá Miki bácsi s a könyvesebb, mely az imént Cella szeméből pergett alá, fölkerült a vénülő fiatal ember savószínű szemébe s úgy elborította előtte a világot, hogy a nagy chaosban nem látott egyebet, mint csupa Anna kisasszonyokat, kik tárt karokkal várják.

— Oh, én rég észrevettem, hogy jó szívvel beszélget velem, s én nem tudok senkivel úgy beszélni, mint vele. Derék szobrász leánya, ki megunta otthon a kisasszonykodást s még inkább megunta az üres férfiakat, eljött hazulról, hogy hasznára legyen másoknak is. Ezen a kis bájos leányon, ezen a kis csicseregő madaron is meglátszik, hogy Anna kisasszony nevelése alatt van... Hogy is

lását. Sürgető mozgalom az is, melyet Borsodmegye kezdeményezett Miskolcra P. Ladányival a Hortobágyon keresztül való összeköttetése tárgyában, a mi pedig éppen nem állhat érdekében Debreczennek. E vasút által a Hortobágy pusztának értékesebbé válása s sok indirekt haszon, mely abból a városra háromul, önként érhető. Mindezeknél fogva ezen ügyet a márcziusi közgyűlésen el kell intézni.

Ezután Zöld Mihály előterjesztette Csávolszky Lajosnak a városi tanácshoz még a múlt évben benyújtott kérvényét, s az erre vonatkozólag tartott két rendbeli értekezlet megállapításait, s Csávolszkyknak a tanácshoz küldött újabb keleti leveleit.

A kérvény világos és meggyőző szövegezésre mindam indokoltnak, melyek a debreczeni-f-abonyi vasút létesítése mellett szólnak s Debreczen város hozzájárulását nem csupán a város által mindenkor nagyváltozat-készséggel szolgált közérdekekre hivatkozással kérelmezi, hanem a város magán érdekeit is kifejezi és az elhatározásnál mérlegbe vevendőnek tartja.

Mi most jelen tudósításunkban csupán főbb vonásaiban vázoljuk a kérvény tartalmát.

E vasút építését Polgár és Madaras, Újváros és Poroszló közötti gazdagon termő Tisza-vidéknek eddig a nagy forgalom keretén kívül esése, a világtorgalmat zárva vétele teszi kívánatosá és szükségessé. Az itteni földbirtokok jövedelme, a termények ára jelenleg nem felel meg egy kevésbé termékeny talaj, de jobb közlekedési viszonyok közt lévő vidék áraihoz és jövedelmeihez képest. E vonalnak maga a kormány nagyfontosságú tulajdonit; a Debreczenen át menő keleti forgalom főközlekedési vonalává kívánja tétetni, miáltal ez országos jelentőséget nyer, s kiemelkedik a vicinális vasutak keretéből. E vonalon Debreczenhez Budapest 8—10 kilométerrel lesz közelebb. Mert a fővonal hossza F. Abonyig 90 kilométer. F. Abonytól pedig Bpest még 126 km-re fekszik. Ez összesen 216 km. Ellenben P. Ladány Újvárosra a távolság 224 km., Czegléden át pedig 227 km. A kérvény reményét fejezi ki arra nézve, hogy a vállalatba a törzsrészevényeknek elhelyezése is jövedelmező befektetés lesz. Ma még ki nem számítható értékben emeli a földbirtokot s oly beruházásokat tesz lehetővé, melyekre eddig gondolni sem lehetett. A fővonal forgalmát emeli fogja az ohat-kaponya-t. polgári szárnyvonal, mely mindenestre ki fog épülni, előreláthatólag egy időben a fővonalal. Az összes építési költségek 4.200.000 forintba vannak előirányozva, melyből 1/5 rész törzsrészevények által fedeztetik. Csávolszky tehát a várostól, mint a vasút mentén egyik legnagyobb birtokostól s egyéb közigazgatási tekintetek által is érdekeltektől 180.000 forint értékű törzsrészevény megajánlását és a szükséges földterületeknek ingyen átengedését kéri.

E kérvény tárgyában a város részéről tartott első értekezlet a kért összegnél kevesebb hozzájárulást és ingyen földet hozott javaslatba, oly feltétellel, ha legalább a fővonal 2 év alatt felépül, a náási vasut indó házból indul ki s ha az igazgatóság székhelye Debreczen lesz.

Csávolszky azonban keveslette ezen összeget, s sürgetőleg kéri a várost, mint a melynek elhatározását a többi érdekeltek irányadónak tekintik, hogy 180.000 forint adjon, mely az ohati birtok bérléte felel-

mondta ez a kis angyal: Miki bácsiból is olyan kedves jó papa válnék, mint a papa! ... Hátha?

— Mi lelte Miki bácsi, hogy ugy elmorfondóroz? Talán bizony ez a kis irka hatotta meg? — kérdé Celuska s hangosan el kezdett nevetni.

— Nagyon szép dolgok vannak benne. Anna kisasszony igazán kitűnő kisasszony, megérdemelné, hogy valami nagy nevelő intézete legyen s benne csupa ily kedves teremtesek zsongjanak körül, mint magácska.

— Csak hogy én nem adom át Anna kisasszonyt másnak, mert nagyon szeretem! — Nekem se adná ide kis angyal?

— Miki bácsinak örömmel! Meglátná csak, még a haja is megfeketednék, ha Anna kisasszony simogatná.

„Cella, Cella adj egy kis kendermagot és czukrot a kanári madárnak. Tiffi megragszik, ha Miki bácsiért úgy elhanyagolod!“ — kiáltá be Adél mama a mellékszobából.

— Megyek, megyek! ... Miki bácsi nem jön el, mindjárt itt leszek, olvassa addig tovább az irkát.

A kis leány amint elfutott, a másik ajtón lépett be egy nagyobb leány: Anna kisasszony. Elpirult mint a főtt rák, mikor Havasközy Miklós tanár urat meglátta.

— Nincs itt senki? — kérdé zavartan a nevelőnő.

— Anna kisasszony, ön igen kegyetlen szerény személynem iránt, mikor épenséggel semmibe sem veszi. Pedig látja épen olyan fontos dologgal vagyok elfoglalva, hogy most kezdem magamat épen valaminek tartani. Különben üljön le kisasszony, Cella csak a Tiffit ment megkendermagoztatni s azonnal itt leszi. Tessék letenni a kalapját!

A szép nevelőnő akvaria-nemakarva engedelmességet a tanár urnak. Mit is mondana egy tanár olyat, a mi nem helyes. Szálljon rá minden felelőség. Anna kisasszony is ezt gondolta.

kedése folytán nem is okoz a városnak újabb megterhelést. Az időközi kamat által okozott különbséget pedig fedezik a vasutból származó indirekt haszon. A kérdés megtárgyalása közkézzá tenné az egész ügyet.

A Decz. 8. diki tartott értekezlet, melyen György Endre is jelen volt, aztán következőleg formulázta a város hozzájárulásának mérvét s az ahhoz kötött feltételeket, mérlegbe vetvén a vasút által nyújtott előnyöket s a városnak a hozzájáruláshoz rendelkezésre álló eszközöket:

1. A város a vasuthoz szükséges földet a költségvetésben megállapított érték szerint megfelelő név értékű törzsrészevényekért engedi át a vállalatnak.

2. Elsőbbségi kötvényekért 20.000 forint ad, a vasút megnyitása után.

3. 160000 forint erejű törzsrészevényeket vesz át, melynek 1/3-ad részét az építés megkezdésekor, 1/3-dát a munkálatok 50%-ának elkészültekor s utolsó 1/3-dát az építés befejezésekor fizeti ki a város.

E három pontban foglalt hozzájárulás következő feltételekhez köttetik:

a. A vasút a városi irányított indóháztól induljon ki.

b. A hortobágyi vendéglő közvetlen közelében vezetessék el s ott fel és lerakodóval ellátott megállóhely létesíttessék.

c. A vasuti igazgatóság székhelye Debreczen legyen.

d. A városnak, mindaddig, míg törzsrészevények birtokosa, az igazgatóságban egy hely biztosíttassék.

e. Az építés ügyében tartott előleges tárgyalásoknál a város egy vagy két kiküldött által képviselve legyen s ott a h. náási vasut igazgatóságának is befolyás engedjessék, azonban a városra, illetőleg a h. náási vasut igazgatóságára nézve minden ebből vonható kötelezettség nélkül és oly módon, hogy ezen tárgyalásoknál az említett megbízottak jelenléte és hozzájárulása nélkül érdemlegesen intézkedni nem lehet.

f. A vasút 1889 okt. 1. ig a közforgalomnak átadandó.

Csávolszky Lajos ezen megállapodásra küldött leveleiben, midőn mely köszönettel veszi a város hozzájárulását, ugyanakkor kijelenti, hogy a feltételeket maga részéről elfogadja; s ha a városi közgyűlés azonnal határoz kedvezőleg e kérdésben s politikai események nem merülnek fel akadályozólag, kiállításba helyezi az építést már a jelen tavasszal megkezdéséért.

A bizottság tanácskozás tárgyát tévén a decz. értekezlet megállapításait, miután Kovács Sándor tisztifőjegyző a vasut irányára nézve tett felvilágosításokat és észrevételeket Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester előterjeszti azon tervezetet, mely szerint a város a hozzájárulást teljesíti.

E szerint: alapul és fedezetül a város ohati birtokának haszonbérre szolgálta, mely a f. évi okt. 1-től fogva az eddigi haszonbér 31800 forint helyett 12 éven át évente 50600 forintba megy; sőt a vasut kiépítésétől számítva ezen összeg még 20% kal szerződés szerint növekedni fog. — Tehát a város a megajánlott 180.000 forint ezen az eddiginél 18800 forinttal nagyobb évi bérléttöbbletből és az ehhez járuló 20% felülfizetésből, a mi évente összesen 290000 forint 10 éven át pedig 2900000-et tesz, — fizeti ki. A szükséges összeg 10 év alatti, fél éves utólagos részletekben vissza-

Miki bácsi, uintha sejtette volna, a mit Anna kisasszony gondolt, így szól:

— A mit egyenesen, őszintén mondom, e füzetkéből tanultam, ez adta vissza hitemet, reményemet!

— Mire nézve, kérdé a nevelőnő.

— Arra, hogy boldog lehessék!

— Valóban? — szól a szép leány, csak azért, hogy épen mondjon valamit.

— Valóban csak akkor válik, ha Anna kisasszony nem tagadja meg, a mit irt!

— Mit irtam? — mondá Anna zavartan.

— Azt, hogy az én éveim még nem fosztanak meg a reménytől, hogy valakinek azt mondhassem: „Szeretlek! Tégy boldoggá, légy feleségem!“ De én senkinek sem akarom mondani, csak kegyednek! Mit válaszol? Ne ülje meg utolsó reményemet.

Anna asszony elbámolya állott, egy szót sem szólt, de a kezét sem vonta vissza, melyet Miki bácsi szorongatott.

— Feleljen Anna! Tiffi már megkapta a czukrot és kendermagot... Már hallom Celuska lépteit!

— Azt hiszem, még mindig álmodom! rebegé Anna.

Miki bácsi homlokon csókolta, hogy bebizonyítsa: nem álmodik.

Ekkor lépett be a kis Cella.

— Mit csinál Miki bácsi?

A tanár ur egy percze meg volt lepve, aztán így szólt.

fizetendő kölcsön által szereztetik meg s ezért a város 236700 forintot fizet vissza a haszonbérből, melyből első sorban ama 20% felülfizetés a mi 10 éven át 101200 forintba megy s második sorban a bérlét többlet vétetik igénybe, a mi pedig csupán 10 év alatt 188000 forintot tesz ki, e ebből már csak 136000 forint lesz szükséges; a többi rész s az egész, eddiginek megfelelő haszonbérre vissza marad a házi pénztárnak.

Nemes Kálmán nagyon érdemesnek találja, hogy a város bele menjen a vállalatba; hanem a törlesztésre nézve, a haszonbérnél biztosabb alapot szeretne keresni.

Márk Endre azon kérdésére, hogy a kölcsön honnan fog felvétetni Kovács Sándor t. főjegyző előadja, hogy a kölcsön a házi pénztár által fölvehető lesz a közösi pótadót helyettesítő alapítványból.

A bizottság csakugyan ily módon hozza javaslatba a tanács előtt a hozzájárulást; ennek feltételeit kibővítvén még azzal, „önként értve, hogy az ohati állomás a tervezet szerint kiépíttetik.“ A kölcsön 6%-os kamattal 10 évre veendő fel a közösi pótadóból s ennek törlesztésére az ohati haszonbérnek fentebb kimutatott többlete fordítatik.

Ezen nagyfontosságú ügyben a márcz. 22. diki közgyűlés fog véglegesen határozni.

— Nemes Kálmán nagyon érdemesnek találja, hogy a város bele menjen a vállalatba; hanem a törlesztésre nézve, a haszonbérnél biztosabb alapot szeretne keresni.

Márk Endre azon kérdésére, hogy a kölcsön honnan fog felvétetni Kovács Sándor t. főjegyző előadja, hogy a kölcsön a házi pénztár által fölvehető lesz a közösi pótadót helyettesítő alapítványból.

A bizottság csakugyan ily módon hozza javaslatba a tanács előtt a hozzájárulást; ennek feltételeit kibővítvén még azzal, „önként értve, hogy az ohati állomás a tervezet szerint kiépíttetik.“ A kölcsön 6%-os kamattal 10 évre veendő fel a közösi pótadóból s ennek törlesztésére az ohati haszonbérnek fentebb kimutatott többlete fordítatik.

Ezen nagyfontosságú ügyben a márcz. 22. diki közgyűlés fog véglegesen határozni.

— Nemes Kálmán nagyon érdemesnek találja, hogy a város bele menjen a vállalatba; hanem a törlesztésre nézve, a haszonbérnél biztosabb alapot szeretne keresni.

Márk Endre azon kérdésére, hogy a kölcsön honnan fog felvétetni Kovács Sándor t. főjegyző előadja, hogy a kölcsön a házi pénztár által fölvehető lesz a közösi pótadót helyettesítő alapítványból.

A bizottság csakugyan ily módon hozza javaslatba a tanács előtt a hozzájárulást; ennek feltételeit kibővítvén még azzal, „önként értve, hogy az ohati állomás a tervezet szerint kiépíttetik.“ A kölcsön 6%-os kamattal 10 évre veendő fel a közösi pótadóból s ennek törlesztésére az ohati haszonbérnek fentebb kimutatott többlete fordítatik.

Ezen nagyfontosságú ügyben a márcz. 22. diki közgyűlés fog véglegesen határozni.

— Nemes Kálmán nagyon érdemesnek találja, hogy a város bele menjen a vállalatba; hanem a törlesztésre nézve, a haszonbérnél biztosabb alapot szeretne keresni.

Márk Endre azon kérdésére, hogy a kölcsön honnan fog felvétetni Kovács Sándor t. főjegyző előadja, hogy a kölcsön a házi pénztár által fölvehető lesz a közösi pótadót helyettesítő alapítványból.

A bizottság csakugyan ily módon hozza javaslatba a tanács előtt a hozzájárulást; ennek feltételeit kibővítvén még azzal, „önként értve, hogy az ohati állomás a tervezet szerint kiépíttetik.“ A kölcsön 6%-os kamattal 10 évre veendő fel a közösi pótadóból s ennek törlesztésére az ohati haszonbérnek fentebb kimutatott többlete fordítatik.

Ezen nagyfontosságú ügyben a márcz. 22. diki közgyűlés fog véglegesen határozni.

— Nemes Kálmán nagyon érdemesnek találja, hogy a város bele menjen a vállalatba; hanem a törlesztésre nézve, a haszonbérnél biztosabb alapot szeretne keresni.

Márk Endre azon kérdésére, hogy a kölcsön honnan fog felvétetni Kovács Sándor t. főjegyző előadja, hogy a kölcsön a házi pénztár által fölvehető lesz a közösi pótadót helyettesítő alapítványból.

A bizottság csakugyan ily módon hozza javaslatba a tanács előtt a hozzájárulást; ennek feltételeit kibővítvén még azzal, „önként értve, hogy az ohati állomás a tervezet szerint kiépíttetik.“ A kölcsön 6%-os kamattal 10 évre veendő fel a közösi pótadóból s ennek törlesztésére az ohati haszonbérnek fentebb kimutatott többlete fordítatik.

Ezen nagyfontosságú ügyben a márcz. 22. diki közgyűlés fog véglegesen határozni.

— Nemes Kálmán nagyon érdemesnek találja, hogy a város bele menjen a vállalatba; hanem a törlesztésre nézve, a haszonbérnél biztosabb alapot szeretne keresni.

Márk Endre azon kérdésére, hogy a kölcsön honnan fog felvétetni Kovács Sándor t. főjegyző előadja, hogy a kölcsön a házi pénztár által fölvehető lesz a közösi pótadót helyettesítő alapítványból.

A bizottság csakugyan ily módon hozza javaslatba a tanács előtt a hozzájárulást; ennek feltételeit kibővítvén még azzal, „önként értve, hogy az ohati állomás a tervezet szerint kiépíttetik.“ A kölcsön 6%-os kamattal 10 évre veendő fel a közösi pótadóból s ennek törlesztésére az ohati haszonbérnek fentebb kimutatott többlete fordítatik.

Ezen nagyfontosságú ügyben a márcz. 22. diki közgyűlés fog véglegesen határozni.

— Nemes Kálmán nagyon érdemesnek találja, hogy a város bele menjen a vállalatba; hanem a törlesztésre nézve, a haszonbérnél biztosabb alapot szeretne keresni.

Márk Endre azon kérdésére, hogy a kölcsön honnan fog felvétetni Kovács Sándor t. főjegyző előadja, hogy a kölcsön a házi pénztár által fölvehető lesz a közösi pótadót helyettesítő alapítványból.

A bizottság csakugyan ily módon hozza javaslatba a tanács előtt a hozzájárulást; ennek feltételeit kibővítvén még azzal, „önként értve, hogy az ohati állomás a tervezet szerint kiépíttetik.“ A kölcsön 6%-os kamattal 10 évre veendő fel a közösi pótadóból s ennek törlesztésére az ohati haszonbérnek fentebb kimutatott többlete fordítatik.

ama szigorú vasut a mvezettől ecsárda megtatás nem egészen új szakí bejavítóztatás s ké hagyására eszközölés egy kis ter külön lasztást olének meg mi esetre ne lehesse vesélyezt

— M nap délelő terembe, és borásza phylloxera tárgyában

— N területén héten szü téte) élt együtt 14 (57—65 az Ag. hitv. Izr. élve leány — idő alatt közül ev izraelita

— A távirók. B hogy mul örökre be hány szó minden ta sebb mint ben és ősz császár h utóbb, a tiszt dolg adott táv mindössze világnak

— B belí jó h Irma urh

— polgára ttebb tag Nemesak ösmeretes ben, mint téskeress ezere ru különösei elszállita dig a leg kiva ige tal kedve modern d közöltett gyásztele tájfalome rón szere néhai Pol gálkedés életének ben csen földi rész 17-én dél sz. háztó szertartá fognak v rokonoka szívvvel m hó 14. Ő mekei; U zsefné és Alajosné Vári Eszt Ungvári mekei; Ungvári többi rok

— 3 kor E r választma mos L szentelését, mely hívja meg

— hez már helyiségn utetza, Dr vétett, s vette. A értő veze

— nagy köz reskedel „Kéjutas lattatón Az érdektaps juta

— mint lapu ünneplik. képviselő pelik e n Szabó

— Ny tegnap tá ügyi bizo és nyári latát, me A márcz.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

...tetik meg s ezért...
...szia a hasznából...
...% felülfizetés...
...a meg s másod...
...tik igénybe, a mi...
...8000 forint tesz ki...
...rt tesz szükség...
...sz, eddiginek meg...
...ad a házi pénz...
...gyon érdemesnek...
...menjen a vállal...
...nézve, a haszn...
...re keressen...
...kérdésére, hogy...
...tetni Kovács...
...ja, hogy a kül...
...fűlvehető lesz a...
...alapítványból...
...ily módon hozzá...
...hozzájárulást; en...
...ég azzal, „önkén...
...omás a tervezet...
...6%-os kamat...
...a községi pótdad...
...az óhathaszn...
...többlet fordít...
...gyben a márcz...
...gesen határozni...
...k...
...nagy napot ma...
...szívől fakadó...
...yelettel az örök...
...Debreczen kö...
...zerint legtöme...
...ebben két he...
...ronul a honvéd...
...a kollégium...
...2-diki csata...
...la az idő erre...
...z utcákat sár...
...ürüen esik. Ha...
...gyűlt össze 2...
...törődve a kel...
...ppant tömeg...
...n félórányrá...
...tve egyenru...
...iki honvédek...
...kolai énekkar...
...ri kör, az ipa...
...madia ifjuság...
...ki. E kivonu...
...lapunk zár...
...pély lefolyá...
...an adhatunk...
...vasut ügyében...
...nap d. u. ülést...
...ama feltétele...
...mellett Debre...
...ozájárulhat. E...
...es lefolyásáról...
...nk, s ajánljuk...
...kik ezen váro...
...ntóséggel bíró...
...e klódné k...
...zünk e helyen...
...körülményről...
...tűred és vidéki...
...legtekintélye...
...siti egyik deb...
...a hajdume...
...előmozdítója...
...vél tartalmát...
...n Csávolszky...
...rmátiók, rész...
...galmak, rész...
...lével szerint...
...edélyese biz...
...r embereit a...
...A terveze...
...a szükséges...
...e k i l á t á s...
...darmstadt...
...megbizottjai...
...a t. fűred-po...
...id idő múlva...
...rél írja to...
...mely egy N...
...sön és Igaron...
...vasut építé...
...kerrel bizató...
...rtot készül...
...D ezret már...
...D ezret igér...
...a kassai...
...rtot helye...
...gy előnyére...
...Lipcsy...
...ja Debreczen...
...— miután...
...vonhatja az...
...t. Ugyanis...
...sik csak ugy...
...e f. évi má...
...eztetés meg...
...bizonytalan...
...ltség csatl...
...kunhegyesi...
...kevesebb ál...
...s terenni va...
...gy igazat ezen...
...tadjuk azon...
...án a k a g...
...ezen város

ama szigorú föltétele miatt táplál, hogy a vasut a miniszter által már jóváhagyott tervezetből eltérőleg közvetlenül a hortobágyi csárda mellett vezetessék el. Mert e változtatás nem igényli az egész vonal irányának egészen új traceirozását, új politikai és műszaki bejárását, az egész tervezetnek megváltoztatását, teljesen új költségvetés készítését s a kormány jóváhagyásának az egész vonalra nézve újból kiadását. Ez irány változás, mely csak egy kis elhajlásban áll, alig okoz 3 kilométer különbséget, talán valami csekély hasznát okozni fog a vasut tényleges építésének megkezdésénél, de olyan akadályt sem esetre sem képezhet, melyet legyőzni ne lehessen s mely miatt a vasut létesítése veszélyeztetve legyen.

— **Meghívás.** 1888. március 18-án vasárnap délelőtt 10 órára a városi kitanács-terembe, Guzmán Dénes kerületi szállószobái és borászati vándortanár ur előadására, a phylloxera elleni védekezés és szőlőnemesítés tárgyában. Simonffy Imre polgármester.

— **Népesedés.** Debreczen sz. kir. város területén márcz. 4-től márcz. 10-ig terjedő időben szül. ev. ref. (310—334 anyakönyvi tételei) élve 13 fiú, 11 leány, halva 1 fiú, együtt 14 fiú, 11 leány — 25. Róm. kath. (57—65 anyakönyvi t.) élve 3 fiú, 5 leány — 8. Ag. hitv. ev. (5 anyakönyvi tétel) élve 1 fiú, 1 leány — 1 fiú. Született összesen 19 fiú, 16 leány — 35 gyermek. Meghalt ugyanazon idő alatt 20 fiú, 19 nőnemű — 39 egyén. Ezek közül ev. ref. 30, r. kath. 6, ág. hitv. ev. 1, izraelita 2.

— **A német császár halála és a berlini távirók.** Bizonyára nem érdektelen megtudni, hogy mult szombaton, midőn a német császár örökre behunyta szeméit, mennyi távirat és hány szó repült a német fővárosból a világ minden tájára. Már f. hó 8-án nem kevesebb mint 29,878 táviratot adtak fel Berlinben és összesen 799,926 szót továbbítottak a császár halálát megelőző napon. Egy nappal utóbb, a császár halála napján, 346 távirót tiszt dolgozott a berlini hivatalokban; a feladott táviratok száma 35,615-re ugrott, és mindössze 1,115,551 szót távirat az nap a világnak mindenfelé nyelvé.

— **Eljegyzés.** K u h l m a n János helybeli jó hírnevű cézféstő eljegyezte Ganovszki Irma urhölgyet.

— **Halálozás.** Városunk tipikus „civis-polgára”inak egyik legrégibb, s legtisztelendőbb tagja Ungvári János meghalt. Nemcsak városunk, hanem az egész országban ismeretes volt az ő neve. Már a 40-es években, mint az ország egyik tekintélyes serteskereskedője szerepelt s sok ezer meg ezerre rug azon sertések száma, melyet ő különösen Kőbányára, városunkból elhajtatott, elszállított. Csaiadjának neveltetésére mindig a legnagyobb figyelmet fordította s szakítva igen sok régebbi debreczeni polgár által kedvelt ósdi neveltetési rendszerrel, a modern cultura igényeinek megfelelőleg eszközölte gyermekei neveltetését. A kiadott gyászjelentés így hangzik: A legmélyebb fájdalomzéstől leerve tudatjuk hogy forrón szeretett férjem, édes atyánk, nagyatyánk, néhai Polg. UNGVÁRI JÁNOS hosszas gyen-gélkedés után, folyó hó 14-én, délután 1 órakor életének 72-dik, boldogházassága 40-dik évében csendesen elhunyt. A megboldogultnak földi részei ref. szertartás mellett, folyó hó 17-én délután 3 órakor, Péterfia-utcai 829. sz. háztól a nagytemplomban tartandó gyászszertartás után a Péterfia-utcai temetőben fognak vitetni. Mely végtisztességtételre a szónokokat, barátokat és ismerőseket bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1888. Mártius hó 14. Özvegye; szül. Bikfalvi Sára; Gyermekei; Ungvári Zsuzsanna, özv. Horogh József. és gyermekei; Ungvári Julianna, Zádák Alajosné és gyermekei; Ungvári Andor, Ungvári Eszter, Raachbauer Odóné és gyermekei, Ungvári Erzsike, Lédési Sándorné és gyermekei; Ungvári József. Testvérei: Polg. Ungvári András; Polg. Ungvári József; a többi rokonok nevében is, Aldás hamvaira!

— **A h. pinczér-egylet** holnap délután fél 3 kor Erős Jakab alelnök ur magánlakásán választmányi ülést tart, mely után Vilmos Lajos ur éttermében a zászlószentelési bizottság folytatja heti rendezését, melyre a tagokat ezuttal tisztelettel hívja meg az elnökség.

— **A debreczeni telefon** vállalat építéséhez már tényleg hozzá kezdtek. A központi helyiségnek megfelelő átalakítása (N. Czegléd utca, Dr. Balkányi Miklós házában) munkába vették, sőt a huzalok lerakása is kezdetét vette. A munkálatokat egy budapesti szakértő vezeti.

— **A felolvasó kör** tegnapi estélyén igen nagy közönség előtt Zala i M á r k, a kereskedelmi akadémia tanára olvasott fel „Kéjtudáson” cím alatt, egy csinosan, mulattatóan és tanulságosan megírt munkát. Az érdekes felolvasást élénk tetszés és zajos taps jutalmazta.

— **Ünnepélyek a vidéken.** Március 15-ét mint lapunknak írják, Derecskőn is megünneplik. Emlékbeszédet Illyés B. Bálint képviselő tartott. B á r á n d o n is megünneplik e napot s itt szintén Illyés B. szónokolt. Sz a b ó József segédlelkész pedig szavalt.

— **Nyári lakok a Nagyerdőn.** A városi tanács tegnap tartott ülésén elfogadta a jog- és pénzügyi bizottság által a Nagyerdő rendezésére és nyári lakokkal beépítésére vonatkozó javaslatát, melyet lapunkban bőven ismertettünk. A márcz. 22 ki közgyűlés által tárgyalandó

előterjesztést, a tanács kibővítette, a villák bíróárverése és esdő alá jutása esetén alkalmazandó intézkedések megállapításával is.

— **Márczius kilenczedike a történelemben.** Márczius kilenczedike gyászos emlékű nappal lett a német nemzet történelmében, mert ezen a napon halt meg Vilmos császár, kinek életéhez a német-politika legnagyobb sikerei fűződnek. Mióta a történelem eseményeit fel szokás jegyezni az utókor számára, bizonyosan annyi nevezetes dolog esett meg a világon, hogy az év minden napjára jut belőle egy pár. Márczius kilenczedikének is megvannak a maga történelmi nevezetességi eseményei, melyeket Vilmos császárnak ezen a napon történt elhalálózása most emlékeztünkbe idéz. Az 1152. év márczius kilenczedikén koronázták meg Aachenben, — Barbarossa Frigyes, a nézetek egyik legnagyobb uralkodóját. — Marcin, a nagy államférfi 1661. márczius 9-én halt meg. Még a Napoleonok családjában is nevezetes nap ez, mert a dinasztia megalapítója 1796. márcz. 9-én vezette oltárhoz Beauharnais Jozefinát. Vespucci Amerigo, a nagyhirű olasz tengerész 1451. márcz. 9-én született. Az 1793 év márczius 9-ike szomorú nap Franciaországra nézve, mert ekkor alapították meg a forradalmi törvényszéket Párisban. 1814. márczius 9-én verték meg a francziákat Laonban, Blücher és Bülow német tábornokok. — Ebben az ütközetben ment keresztül a véreskeresztben Vilmos német császár, ki hetvennégy évvel később meghalt ugyanezen a napon.

— **Árviz Biharmegyében.** Nagy-Szalónán a belvizek és a Fekete-Körös által felduzzasztott Kölesér garázdálkodnak. A város több utcája és több száz háza víz alatt van. Csókmó táján szintén nagy a víz. Öryék Kálmán itt levő birtokát az ár teljesen elöntötte, s nevezett birtokosnak tetemes kárt okozott. B e r e t t y ő - U j f a l u b a n a víz az országot testén a hid és a vasuti átjáró között 100 méter, a vasuti átjárón túl 200 méter szélességben esapott át a város egyes részein; át ment a kertekbe is. M a r g i t t á r ó l j e l e n t i k, h o g y a s z é p l a k - m a r g i t t a i u t o n a 30 31. és 32. számú hidakat a víz teljesen elborította. A m i n i s t e r i u m e l r e n d e l t e, h o g y a n a g y v á r a d i t á v i r ó - h i v a t a l n á l, u g y a f e l a d á s r a, m i n t a l e a d á s r a n é z v e r e n d s z e r e s é j j e l i s z o l g a l a t á l l i t á s s é k f e l, m i n d a d d i g m i g a z á r v i z e l n e m m u l i k. A B e r e t t y ő - U j f a l u e s M. Keresztés között az akadály elhárított, úgy hogy a személy-podgyász-posta és gyorsáru forgalom átszállás mellett újra felvétel.

A pesti ifjuság a márcziusi napok alatt.

P u l s z k y F e r e n c z n a g y h i r ű t u d o s u n k t e g n a p e l ő t t f e l o l v a s á t t a r t o t t A r a d o n „a márcziusi napokról.”

A mai ünnepnap alkalmából érdekesnek tartjuk e felolvasásból közölni azt a részletet, mely a pesti ifjuság szerepléséről.

A részlet következő:

A pesti ifjuság feszült figyelemmel kísérte egy európai eseményeket, mint különösen az országgyűlési vitákat, főleg pedig mindent, a mit Kossuth mondott és tett, mert ő volt a főváros bálványja. Ügyvédek, írók, színészek, megyei s városi politikusok az ellenzéki körben, — az egyetemi hallgatók a P r i v o r s z k y k á v é h á z b a n, s z o r g a l m a s o l v a s g a t t á k a k i l s b e l f ö l d i h i r l a p o k a t s a z o n l e v e l e k e t, m e l y e k e t i s m e r ű s e i k t ő l P o z s o n y b ó l k a p t a k.

A francia mozgalom vezénylő voltáján különösen Petőfi s Irányi ismerték fel, ez utóbbit, ki egy idő óta a pesti megyegyűlésen még Széchenyivel is szembe mert szállni, s azóta hogy Vidával, a Budapesti Híradó főkunkatársával párbajt vívott, előharcosának tartotta az ifjuság. Látván, hogy a francia ellenzék reformpetíciókat szerkesztett s miután Guizot a népgyűléseket meg nem engedte, reformbanketteket szervezett, melyeknél az izgatott politikai beszédek toasztozok alakjába bujtak, ők is utánozni akarták a francziákat, petícióval és bankettel, Petőfi különösen ez utolsót hangsúlyozta és sürgette a Rákoson tartandó lakomát, melyben harmincezer ember részt fog venni. Kossuth beszéde még inkább felvillanyozta a közönséget Pesten. Az ellenzéki kör s a Privorszky szónokai úgy nézték magokat mint a Jabobinus Clubb vezetőit, kik az országgyűlésnek irányt adnak. Midőn végre a bécsi sikerült felkelésnek híre a keddi gőzhajóval megjött ugyan akkor, midőn Pozsonyban azon türekedtek, hogy a magyarok — ellentétben a bécsiekkel — a törvényes formákat meg ne sértsék, a pesti ifjuság nem volt többé visszatartató; forradalmat akart csinálni minden áron.

A baj csak az volt, hogy itt sem udvar, sem országgyűlés nem székelt, a nádor, az országbíró, a tárnok, a kamaralélek mind Pozsonyban voltak, nem volt tehát senki, kire pressiót lehetett volna gyakorolni, ha nem forradalmat mégis kellett csinálni, a pesti ifjuság csak nem maradt hátra, midőn a bécsi felkelés s győzött, még a zord idő sem hűtötte le az ifjak lelkesültségét. Reggel tehát Petőfi elszavalta a Privorszkyban híressé vált „Talpra magyar” költeményét, melyet a bécsi hírek befolyása alatt rögtönzött, mire sereggestül együtt kivonultak a hatvani utcába, a Landerer-deckenast nyomdájába s erőszakkal nyomatták ki a censura mellőzésével Petőfi költeményét s a petíció tizenkét

pontját, mely nekünk most elég jámbornak látszik.

Sajtószabadságot követeltek, felelős minisztériumot, évenkénti országgyűlést, törvényelőtti egyenlőséget, nemzetiséget, közös teherhivestést, szabad földet, esküdtzseket, nemzeti bankot, a seregek megesketését az alkotmányra s territorialis elhelyezését, a politikai államfogyok szabadon beosztását s az uniót Erdélyvel. Különös szeszélye a sorsnak, hogy a szabad sajtó első terméke éppen Landerernél, Szedlniczky hívenél, a titkos policzia tagjánál, jött ki! Mig a nyomtatás elkészült, beszédekkel tartották a mindig nagyobb számban az utczán összetóduló népséget.

Az ifjuság innét éljenzésekkel a város házára ment, hol a polgármester Szepeszy Ferencz, a tanács nevében aláírta a petítiót, s hol Klauzál, Nyáry Pál, Rottenbiller és Csányi László a mozgalom élére álltak, s miután már meg kellett lenni a forradalomnak, azt úgy vezették, hogy a törvényes mederből minél kevésbbé aradjon ki. Alkottak tehát tüzént egy bizottságot a közönség s rend fenntartására.

A néptömeg Nyáry elnökle alatt felment Budára a helytartótanácshoz, mely a kormányt képviselte. A helytartósági tanácsnokok odafenn, Zichy Ferencz ideiglenes elnökle alatt, ügyefogyottan hallották a pesti zajt, látták, hogy a szakadó esőben ezer meg ezer esernyő jön át a hajóhidon s félelmükben puskát, kardot, kaszákat gyarítottak az esernyők alatt; az idomtalán lármából éljenzések kezdtek kiválni, a nagyszágos urak szerettek volna menekülni, de végre elszánták magukat, hogy mint a római szenátorok a gallusok betörésénél, tanács székeiken várják be sorsukat.

Rémülések, mely a közelgő zaj alatt tetőpontját érte, rögtön megszűnt, — midőn az ajtók felnyitak s ismeretes alakokat láttak belépni: Nyáryt, az alispánt, Rottenbiller, az alpolgármestert, s Klauzált, a volt követet. Megjelenésük biztositékul szolgált, hogy a betódult ifjuság sem forral gyilkos szándékot. Nyáry beadta a petítiót a nép nevében s követelte a censura rögtöni eltörlését s a státus-fogyok szabadságát.

A helytartótanács megadta mindjárt a nép kívánságát, mire Klauzál megjegyezte, hogy a sajtószabadság megadása mellett, mégis szükséges bizonyos szabályzat a lehető kihágások korlátozására. A tanácsosok s a titkárok bámulva néztek egymásra, ki fogja majd e szabályzatot formulázni, s mit mond ezekhez a kanczellária; ez alatt Klauzál közikbe ült, fogalmazott egy pár pontot, metos, melyeket a tanács felolvasott vita nélkül tüstént elfogadot s a város és megye számára expediatott, egyszersmind parancsot adott a politikai foglyok felszabadítására. Keten voltak, de a nép csak egyről tudott az öreg Stancsicsról, ki izgató iratok miatt volt bezárva, de ott volt Murgu is, jóravaló oláh, ki később mint esodaorvos ismeretessé lett. Erre következett általános ölelkezés, mindenki nemzeti kokárdát tűzött a kalapjára, a nők zászlókat varrtak, este az ablakok kivoltak világítva, a város örömben uszott. A közönsédbizottság másnap küldöttséget menesztett Pozsonyba a petíció nyújtatott be azon kérréssel, hogy az országgyűlés jöjjön le Pestre.

S z i n h á z.

Tegnap Ellinger Ilona k. a jutalmára a „Suhancz” került színre, ezuttal, rövid időközben hatodszor. A nézőtér szufolóság mellett közönséggel, mely részint a jutalmazott iránti megérdemelt figyelemből és szeretetből jelent meg, részint Margó Czélia rendkívül kedves, mulattató alakítását kívánta látni. Ellinger k. at. a közönség egészen elhalmozta virággal. A színór padlásról két nagy virágkoszorút, fehér és rózsaszínű szalagokkal, az orchesterből pedig négy szép csokrot kapott, kek és sárga szalagokkal átkötvé. — Az előadás lelkes zajos ovatiók között folyt le s a közönség kifogyhatatlan volt a tapsolásban és újrázásokban, melyek legfőképen a Suhancz dalait illették. Kiváló tetszést aratott a policaj komplete is, melyet eddig Ellinger kisasszony gyengélkedése miatt kellett kihagyni. Érdekes megemlíteni, hogy a zeneszerző K o n t i régi jó barátjához Verőbűz közönső levelet intézett, hogy operet-téje sikerit elősegítette, s baráti szeretettel kérte, hogy a policaj dalt ne hagyják ki.

Ellinger k. a. Eliz játszotta igen kedvesen. A női kar éneklése a II. felvonás elején megint rosz és fűlsértő volt. Vajjon gondoskodott-e Valentin ur jóvőre nézve, hogy a férikar jószágának megfelelő női karszemélyzetet állítson össze?

— **„Hitves”** nem mint irtuk holnap, hanem a jövő hét folyamán fog színrekerülni, mert a holnap est a páros bérloknak esik Holnap Göthe „F a u s t”-jának második előadása lesz.

— **Mándoky Béláné** szül. Morzsay Emma asszony bucsu föllépte a debreczeni színházban 1888. Mártius 17-én tartatik meg következő műsorral: I s ő s z a k a s z: „A z ö r d ő r d o n a p l ó j a” vigjáték 3 felvonásban. — I r t a A r r a g ó e s V e r m a u d, f o r d i t o t t a E g r e s s y B é n i. Az első felvonás után Verdi „T r o u b a d o u r”-nagydalműve I felvonásának 1-ső változása. Éneklí; M á n d o k y n é E m m a, V a

l e n t i n L a j o s, H a d a y S á n d o r, P á p a i n é A második felvonás után: „D i n o r a h” operából „A z á r n y é k t á n c z d a l” éneklí M á n d o k y n é asszony; nagy ária a „B ü v ö s v a d á s z” című operából éneklí H a l m a i n é asszony; nagy ária „M i g n o n” című operából éneklí V. M a r g ó C é l i a asszoy. A harmadik felvonás után, Erkel Hunyady László dalművéből a Kereszt jelenés. Ezen ünnepi előadásra a nagyérdemű közönséget meghívja az igazgatóság. „Midőn ez előadással bucsut veszek a debreczeni nagyérdemű közönségtől, szívem mélyéből mondok köszönetet azon nagybecsű párt fogásáért és szeretetért, melylyel irányomban e nemes közönség évek hosszú során át viseltetett, — ez az egyedüli kincesm, melyet magammal viszek csendes magányomba, — s e szeretetet megtartani egyedüli boldogságom leend. Mely tisztelettel M á n d o k y B é l á n é, s z ü l. M o r z s a y E m m a.”

A debreczeni színház igazgatósága az alább következő levelet intézte Kerekes Géza urhoz, mint a „V i l á m” című lap szerkesztőjéhez: „Ertesítem, hogy a jelen színi évad kezdetkor Önnek kiszolgáltatott tiszteletjegy érvényessége mai nappal m e g s z ű n t. Q— Megjegyzem, hogy ezen elhatározásra úgy saját magam, mint társulatom tagjainak legnagyobb része által vagyok indítatva. Tisztelettel Valentin Lajos igazgató.”

Egy kis statisztika. A dráma hanyatlását, tehát hogy a közönség s első sorban a lelkesedni tudó tanuló ifjuság mily kevésbé „pártolja az olyan színművészetet, mely nem részint a magyar színműgyermanizáló és frivol lealacsonyításában”, semm isem igazolják jobban és fájóbban mint az a hivatalos statisztika, melyet ime itt közlünk. D i á k j e g y e l k e t t d r á m a, v i g j á t é k e s n é p s z i n m ű e l ő a d á s o k r a:

- „Szabinnók elrablása” vigj. 0
- „Fromont és Rissler” színmű 3
- „Iskarióth” tragoedia 2
- „Proletárok” 1
- „Kóka ház” vigj. (első előadás) 3
- „Chamillac” 0
- „Ármány és szerelem” 5
- „Doktor bácsi” vigjáték 0
- „Szövetségeselek” vigjáték 0
- „Szökött asszony” népsz. (első előadás) 1
- „Odette” dráma 3
- „Fedora” 0
- „Francillon” (első előadás) 3
- „Veres sapka” népszínmű 0
- „Egy magyar plébános” (hazafias színmű) 0
- „Prielle Cornélie” 1 s ő v e n d é g j á t é k a 5
- „2 ik 6
- „Vasember” 1-ső előadása 2
- „2 ik 2

Ezzel szemben: A „N e b á n t s v i r á g” egyes előadásán elkeltek diákjegy 13. 37. 18. 29. 47. 40. 70. 28. 20. 76. 22. 18.

A „S u h a n c z”-ra: 25. 24. 18. 14. 28. 13.

A számok szomorú statisztikát nyujtanak a dráma iránti érdeklődés hanyatlásáról. Vajha nem sokára oly örömdetes statisztikát is közölhetnénk, mely fényes tanúságát adná annak, hogy mennyire igaz az, mikép az ifjuság csak „azt pártolja, a ki nem részint a magyar színműgyermanizáló és frivol lealacsonyításában”. A drámai művészek, a kik a „Vasember”-t oly óriási sikerrel adták elő, bizonyosan nem részeselek.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos: **Vértési Arnold.**
Főkunkatárs: **Karaczay Vilmos.**

Valódi francia és magyar luczer-nát, óberndorfi répa magot, vörös virágu lóherét, angol perje fűmagot, mindenfajta kerti vetemény-magvakat.

Friss töltésű természetes ásvány-vizeket, angol ananász, valódi jamaikai rumot, valódi orosz theát, francia és magyar Cognacot, mindenféle sajtokat és valódi lipitai turót.

Igen előnyös árak mellett ajánl **SZABÓ ZSIGMOND** DEBRECZENBEN
piacz- és hatvan-utca sarkán.

Eladó vagy kiadó

Kabán egy újonnan épült cseres-pes ház, 2 nagy szoba és egy 4 öl nagyságu üzlethelyiséggel, nagy udvar és melléképületekkel.

Értekezhetni ugyanott **RANKAI GYÖRGY** tulajdonossal.

1869.
1888.

Árverési hirdetés.

Debreczen sz. királyi város tanácsa részéről közhírré tétetik, miszerint a város tulajdonához tartozó Piacz kis-utcza V. és VI-ik számú mészárszékek folyó 1888. évi Mártius 28-ik napján délelőtt 10 órakor a városház kis termében folyó 1888. évi Julius 1-től három évre tehát az 1891. évi Julius 1-ig terjedő időre, a város szemvevői hivatalnál megtekinthető feltételek mellett haszonbérbe fogvsnk adani.

Miről az árverésni óhajtok azzal értesítenek, hogy a kikiáltási árak tíz százalékát bánatpénzül az árverelő bizottság kezéhez készpénzben letenni tartoznak.

D-br ezen 1888. Márczius 12.

A városi tanács.

„Magyarádi és ménesi bortermelők szövetkezete“ Aradon.

Ajánlja tisztán kezelt kitűnő minőségű

magyarádi ó-bakator és asztali

ménés-gyoroki aszu és vörös. —

továbbá **ménés-gyoroki** szalma borait melyekből állandóan jelentékeny készletet illetve bizományi raktárt tart DEBRECZENBEN

III. WEIDNER JÓZSEF.

fűszer-, gyarmatáru-, csemege-kereskedő.

Czepléd-utczán a színház mellett.

Szeplő

okvetlenül eloszlik

Bergmann liliumtejszappana

használása által.

Készíti egyedül Bergmann és Társa Drezdában 45 kr. darabja. Raktár Dr. Rothschnek gyógyszerházában Debreczenben.

Menetjegyek és elismervények

a Red-Star vonalra

Antwerpenből

Amerikába

az enged. képviselősnél.

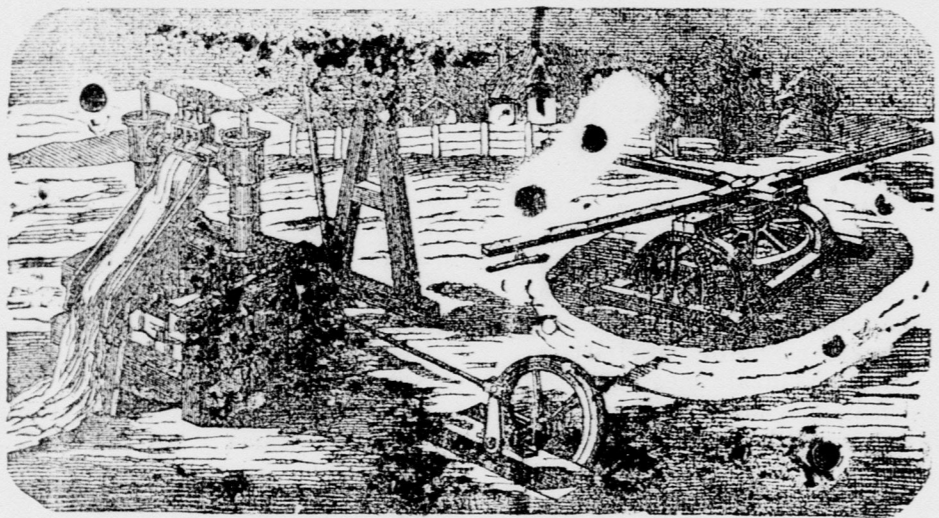
Wien, IV. Weyringergasse Nr. 17.

Alapított 1858-ban.

WALSER FERENCZ

első magyar gép- és tűzoltószerek gyára harang és ércöntődéje

BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.

Ajánlja gyártmányát mint magyar különlegességet

kutakban és mindennemű szivattyukban

Elvállal teljes vízvezetékek berendezését városok, földbirtokosok és magánzók részére, modern technical alapon és kedvező feltételek mellett, ajánlkozik

KÖZ és MAGÁN FÜRDŐK

felszerelésére

szagmentes tűrszékek

felállítására s minden vízművi munka gyors és pontos kivitelére.

Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kívánatra díjmenten köldetnek.

EGYETLEN BELFÖLDI SZIVATTYU GYÁR

ÚJ DIVATU BETÜKKEL GAZDAGON BERENDEZETT NYOMDA DEBRECZENBEN.

A „DEBRECZENI ELLENŐR”

legújabb és legdivatosabb betűkkel
gazdagon felszerelt

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZENBEN SZECHENYI UTCZA SIMON-ház

ajánlkozik mindennemű nyomdai munka gyors, díszes kiállítására.

Községi és gyámi rovatos ivenk, hivatalos nyomtatványok

MINDEN ALAKBAN

ÜGYVEDI ES KERESKEDELMI NYOMTATVÁNYOK

falragaszok, körlevelek, gyászjelentések, levélfejek és levélborítékok.

báli meghívók, névjegyek, füzetek és könyvek

a legjutányosabb áron állittatnak ki.

VIDÉKI MEGRENDELESEK PONTOSAN TELJESITTETNEK.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.